

Provkonstruktion

Årskurs: 9

Ämne: Samhällskunskap

Tema: Rättigheter och skyldigheter som medborgare – Vad innebär det att vara svensk medborgare?

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas förståelse för medborgarskapets inneboende rättigheter och skyldigheter, samt deras förmåga att diskutera medborgarens roll i det demokratiska samhället.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Rättigheter och skyldigheter för medborgare i Sverige, inklusive medborgerliga rättigheter, mänskliga rättigheter och hur dessa regleras i lagar och grundlagar.

Kunskapskrav

Eleven ska kunna redogöra för sina rättigheter och skyldigheter som medborgare, beskriva hur medborgarskap påverkar deras liv och diskutera hur medborgare kan delta i det demokratiska samhället.

Prov

Faktafrågor

1. Vad betyder medborgarskap?

- A) Att bo i ett land
- B) Att ha rättigheter och skyldigheter i ett land
- **C) Att ha pass från ett land**
- D) Att arbeta i ett land

2. Vilken rättighet ger medborgare i Sverige yttrandefrihet?

- A) Medborgerliga skyldigheter
- **B) Medborgerliga rättigheter**
- C) Sociala rättigheter
- D) Ekonomiska rättigheter

3. Vilken av följande är en medborgerlig skyldighet?

- **A) Att följa lagarna**
- B) Att resa utomlands
- C) Att betala medborgarskapsavgift
- D) Att delta i sport

4. Vad skyddas av grundlagarna i Sverige?

- A) Lagar om ekonomi
- **B) Medborgerliga rättigheter**
- C) Internationella avtal
- D) Skolregler

5. Vad innebär det att delta i ett demokratiskt samhälle?

- A) Att bara rösta
- **B) Att rösta och engagera sig**
- C) Att vara passiv
- D) Att följa alla lagar

6. Vilken rättighet har medborgare i Sverige vid rättegång?

- A) Rätt till böter
- **B) Rätt till en rättvis rättegång**
- C) Rätt till straff
- D) Rätt till isolering

7. Hur kan medborgare påverka sin demokrati?

- **A) Genom att rösta**
- B) Genom att följa lagar
- C) Genom att resa
- D) Genom att vara tysta

8. Vilken av följande är en mänsklig rättighet skyddad i Sverige?

- **A) Religionsfrihet**
- B) Rätt till arbete
- C) Rätt till utbildning
- D) Rätt till ledighet

9. Vad är en viktig medborgerlig rättighet när det gäller åsikter?

- A) Rätt att dölja åsikter
- **B) Rätt att uttrycka åsikter***
- C) Rätt att inte prata

- D) Rätt att skriva anonymt

10. Vilken skyldighet har medborgare att delta i samhällsfrågor?

- **A) Att rösta**
- B) Att arbeta ideellt
- C) Att betala skatt
- D) Att diskutera politik

11. Vad innebär det att vara medveten om sina rättigheter?

- **A) Att kunna försvara dem**
- B) Att inte bry sig
- C) Att visa pass
- D) Att följa normer

12. Hur skyddas medborgares rättigheter i Sverige?

- A) Genom traditioner
- **B) Genom lagar och grundlagar**
- C) Genom avtal
- D) Genom folkomröstningar

13. Vilken grupp omfattas av medborgerliga rättigheter?

- A) Endast svenskar
- **B) Alla medborgare**
- C) Endast vuxna
- D) Endast arbetande individer

14. Vad är viktigt för att vara en informerad medborgare?

- A) Att bara läsa tidningar
- **B) Att informera sig om samhällsfrågor**
- C) Att söka om barnbidrag
- D) Att studera

15. Vilken medborgerlig rättighet är ofta i fokus vid demonstrationer?

- A) Rätt till samhällsservice
- **B) Yttrandefrihet**
- C) Rätt till familjeliv
- D) Rätt till arbete

Resonerande frågor

1. Diskutera varför medborgerliga rättigheter är viktiga för ett demokratiskt

samhälle. Syftet med frågan är att få eleverna att tänka kritiskt kring rättigheternas betydelse.

2. Hur kan medborgare aktivt påverka sin omgivning och samhället? Detta ger elever möjlighet att reflektera över sina egna handlingar och ansvarsområden.

3. Beskriv en situation där medborgarskyldigheter kan sättas på prov. Frågan utmanar elever att tänka på verkliga scenarier och risker.

4. Vilka konsekvenser kan det få om medborgare inte är medvetna om sina rättigheter? Detta syftar till att få elever att förstå vikten av medvetenhet och utbildning.

5. Resonera kring skillnaden mellan rättigheter och skyldigheter i en medborgares liv. Ger elever möjlighet att visa djupare förståelse.

6. Varför är det viktigt att unga människor engagerar sig i samhällsfrågor? Utmanar elever att tänka på framtiden och sin roll i samhället.

7. Hur påverkar våra rättigheter andra människors liv? Detta syftar till att få elever att se den sociala dimensionen av medborgerligt ansvar.

8. Diskutera på vilket sätt negativa rättigheter skiljer sig från positiva rättigheter. Frågan ger möjligheten för djupgående analys och förståelse av rättigheternas olika former.

Bedömning

Faktafrågorna bedöms med 1 poäng vardera och de resonerande frågorna med 2 poäng vardera. För betyg E krävs totalt 8 poäng, för betyg C krävs 12 poäng (varav minst 3 poäng från resonerande frågor) och för betyg A krävs 18 poäng (varav minst 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Prov](#)